

lisztre, hanem egyéb örleményekre is kiterjeszti a malomban való egyszéri, kétszázalékos lerovás kedvezményét.

Sok vitára adott okot a váltók utáni forgalmi adólerovás is. Sok helyütt a pénzügyi közegek minden a vevők által átadott váltó után követelték a forgalmi adó lerovását és büntették az adózásnak elmulasztását. Nem tették különbséget a fizetésül, vagy fedezetül, biztosítékul átadott váltók között, — továbbá be nem váltott váltók után a forgalmi adónak visszatérítését is megtagadták. Az új rendelet megvonja a határt a fizetésül és a fedezetül átadott váltók között. A fizetésül átadott váltók teljes összege után le kell róni az adót, ellenben a fedezetül átadott váltók forgalmi adómentesek. A lejáratkor be nem váltott váltók után a lerótt forgalmi adó visszatérítésének van helye és az eredeti váltók becsatolásával ezt az összeget a pénzügyi hatóságok visszatéríteni tartoznak.

Végül módosító szabályozás készül az importált áruk forgalmi adózása terén is. A hazai nagykereskedelemnek hosszú évek óta állandóan hangoztatott panasa, hogy az importáruk után fizetendő forgalmi adó következtében a belföldi nagykereskedelem jelen-

tős hátrányban van a külföldi kereskedelemmel szemben, mert az importált árutak terhelő forgalmi adó végeredményben a hazai nagykereskedelem teljes kikapcsolására fog vezetni. A pénzügyi kormány maga is belátja e visszas helyzet orvoslásának szükségességét, de mindeddig oly végleges megoldás nem kínálkozott, amely mindkét érdeket, a kincstár és a nagykereskedelem érdekét is kellő módon kielégíthette volna. A készülő új rendeletben ezt a kérdést is szabályozni kívánja a pénzügyminiszter és a még végleges ki nem alakult tervezetet az érdekviseletekkel fogja letárgyalni.

A most ismertetett rendelkezések ezidőszent még csak tervezeti állapotban vannak. Nem lehetetlen, hogy a kiadandó rendeletben némi módosítást szenvednek. De a gazdasági közvélemény, amely hosszú évek óta sürgeti a forgalmi adórendszer sok visszasságának eltörlését, ezekből a nem végleges adatokból mégis legalább azt látja, hogy ha bátorlalanul, tapogatózva, messze a halaszthatatlanul szükségessé vált intézkedések mérvétől is, de végre közeleg valamely enyhülés.

Dr. Kertész Béla.

Junius 8-ikán ülnek össze a meghívott csatornázási szakértők, hogy megállapítsák a csatornázás általános irányelveit.

(A Délmagyarország munkatársától.) A közgyűlés legutóbb, mint ismeretes, a tanács javaslatára szenvedélyes vita után elhatározta, hogy összehívja azt a szakértői bizottságot, amely az általános csatornázás terveinek elkészítéséhez szükséges legfőbb irányelveket fogja megállapítani. A szakértői értekezletre, amely előreláthatólag több napig elhúzódik, nyolc fővárosi és mintegy tíz helybeli szakember kap meghívót. A fővárosi szakértők munkáját nyolcvan pengő napidíjjal honorálja a város. A szakértői bizottság javaslata alapján a város halósága azután megbíz majd egy csatornatervező mérnököt az általános csatornázási tervek elkészítésével.

A közgyűlés ezt a határozatot mintegy két hónappal ezelőtt hozta, a városban éppen ezért sokan furcsának találják, hogy a tanács késik a közgyűlési határozat végrehajtásával, pedig látszólag a késedelmeskedésre semmi komoly ok sem volt, hiszen a tanács a közgyűlés elé teljesen kész javaslatot terjesztett. Javaslataiban névszerint felsorolta azokat a szakértőket, akiknek meghívását ajánlotta és a közgyűlés ezt a javaslatot változtatás nélkül el is fogadta. A kéthónapi késedelmet a városházán azzal indokolják meg, hogy a szakértői bizottság munkáját előbb elő kellett készíteni, össze kellett gyűjteni azokat az adatokat, terveket és számításokat, amelyek nélkül nem foglalkozhatott volna a bizottság alaposan a kérdéssel, vagy ha foglalkozhatott volna is, a hiányzó adatok nagy nehézségeket és így késedelmet okoznak. Amikor azonban már az egész anyag együtt volt, elmentek a meghívók a szakértőkhöz. Ez már hetekkel ezelőtt megtörtént, azonban nehéz volt az értekezlet idejének megállapítása, mert figyelembe kellett venni a fővárosiak különböző elfoglaltságát. Végre hosszadalmas levelezés és tárgyalás után megállapodtak most abban az időpontban, amely mindenkinek megfelel és a csatornázási bizottságot a megállapodás értelmében a város halósága junius nyolcadikára hívta össze. A bizottság már nyolcadikán megkezdte majd a tárgyalásokat, amelyek előreláthatólag néhány napig eltartanak. A tanács azután a bizottság javaslata alapján megteszi majd a további lépéseket.

Politikai szatíra a különítmények szerepéről, a földosztó demagógiáról, a hivatali visszaélésekről és a csahos kurzusújságírókról.

Beszélgetés Mészöly Gedeonnal a szegedi bemutató előtt.

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi helyismerzők névsora Áldozócsüörtökön új névvel bővül. A helyi »halhatatlanok« sorába belép dr. Mészöly Gedeon, a szegedi egyetem magyar nyelvész tanára, akinek Tótágas című szatirikus bohózatát az egyetemi tanárok itteni kongresszusa alkalmával mutatja be a színház.

A szegedi egyetem első színműirő-professzora, aki egyben az első magyar politikai szatírárt viszi a színpadra, nem homó novus az irodalomban. Régebben klasszikus görög verseket fordított. Johannes Secundus verseit kiadta »Csókok« címén könyvalakban, nemrégiben pedig Székesfehérvár néhai nagynevű püspökének felhívására a Szigetvár veszedelmét ültette át a mai modern nyelvre. A múlt évben egy plágiumpörrel kapcsolatban szerepelt. A »Haragszik az édesanyám« című régi magyar népdalhoz szerzett második versszakot. Ahogy ő mondja, »megfejtette« ezt a csodálatos szépségű dalt. Amikor a kotta és a szöveg elhagyta a nyomdát, a szövegért Mészölyt plágiummal vádolták meg. Az ügy bíróság elé került. A perben bizonyítást rendelték el, mindkét fél élt a bizonyítás jogával. Szakértők véleménye szerint azonban nem

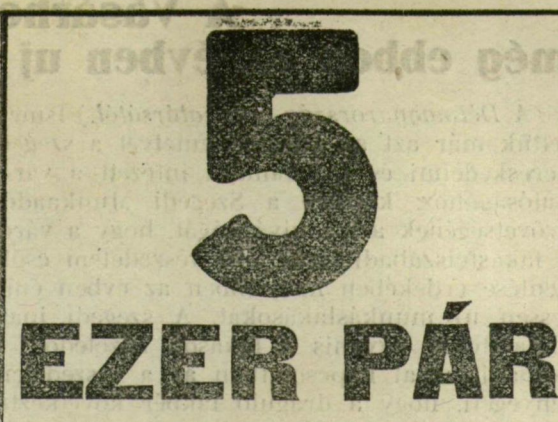
kétes, hogy a plágium-perben az igazság dr. Mészöly mellé fog szegődni.

Legutóbb Mészöly is bekapcsolódott az Ady-vitába. A »Magyar Szemlében« formás attackot intézett az Ady-barát Z o l n a y Béla ellen és most készül egy Ady-értekezése, amelyet a Dugonics-Társaság első őszi ülésén szándékozik felolvasni.

— Pedig nem vagyok harcos ember — mondja rezignáltan. — Gyűlölöm a harcot, de már képtelen vagyok ezt az egetverő politikai vitát szó nélkül szemlélni, ami ujabbban Ady körül tombol. Mindenki csak a maga sajátos politikai szemüvegén keresztül cibálja szegény Ady Endrét.

— És hogy ne értsen félre, én a lírikus Adyt bálnyozom. Csak a »politikus Ady« ellen van kifogásom. Az ugynevezett nyelvújítását sem tartom nyelvgyazdagításnak. Erőltetett, izzadságszagú szóösszetételek azok.

— Juhász Gyula például, aki Ady táborába tartozik, mentes minden Ady-cicomától, nyelve zengő, tiszta magyar és olyan távol áll vezéretől, mintha más korban élt volna. Készülő Ady-értekezésem különösen ezt a nézetemet domborítja majd ki.

**5
EZER PÁR**

garantált jó minőségű flor, fátýol, és selyem harisnya van rak-tárunkon. Minden létező színben és minőségben LAMPEL és HEGYI cégnél, Tisza Lajos körút Püspök-bazár épület

— Tótágas című szindarabom modern politikai és társadalomtudományi szatíra — mondja Mészöly, majd így folytatja:

— El kell békességesen tűrni a szatírának azt a jogát, hogy minden társadalmi osztályt megcsipkedjen.

A szatírának csak az elnyomottakat nem illik bántani.

Ha egy társadalmi osztályt, amelyet eddig mindenki megkímélt, valaki kegyetlenül kipellengérez, az a valaki azt a társadalmi osztályt sokkal magasabbra emelte fel. Ne haragudjon tehát a gazdasági társadalom, ha a Tótágasban megcsipkedtem, mert úgy érzem, hogy részükről köszönetet érdemlek.

— Soha életemben nem akartam szindarabot írni. Pesten társaságokban azonban sokat beszélünk arról, hogy a magyar színműirodalomból hiányzik a szatíra. Egyik barátom unszolására 1922-ben elhatároztam, hogy megírom az első magyar politikai és társadalomtudományi szatirikus színművet. Tervem megvalósítására az idő is alkalmasnak látszott. Szatirikus anyag bőven kínálkozott. Így érlelődött meg bennem az a gondolat, hogy megírandó színművemben pellengérré állítom

a különítmények szerepét, a földosztó demagógiát, a vagyonos kisgazda önzését, a választófog »hátrányos« kiterjesztését

(e kérdésben mindhaláláig gróf Tisza István álláspontját teszem magamévá)

a hivatali visszaéléseket, a csahos kurzusújságírókat, akik a vörös uralom bukása után máról-holnapra fehérekévé vedlettek át.

— A Tótágasban kifejtettem, hogy a magyar kisgazda igazi hivatásához hűtlen lett, amikor a magasabb képzettséget kívánó politikai pályára lépett. Intelligencia nélkül itt érvényesülni nem lehet és így elbukik. Színművem megírásánál ma is élő egyénekre nem gondoltam. Felesleges volt. Minden egyes alakom akkor élt általános ember-típus.

Elmondta még Mészöly tanár, hogy szindarabját olvasta Jó b Dániel, a Vigszínház igazgatója, majd 1925-ben Herczeg Ferenc és hogy úgy ó, mint néhány vidéki színigazgató a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak róla, de szókallanul erősen maró szatírája miatt nem merték előadni. A Tótágas tehát bekerült az asztalfiókba és a négy egyetem tanárainak mostani összejövétele adta az impulzust Mészölynek ahhoz, hogy darabját a szegedi színházhoz beadja. A Tótágast Szegeden is megcenzurázva játszik. A rendőrség néhány maró politikai célzást kihagyott. Mészöly most deferált a cenzúrának, mert célja, mint mondja, hogy megkondítsa a lelkiismeret harangját és ha ez sikerült neki, elérte a Tótágassal egyik kitűzött célját.

(nagy.)

Jóminőségű árut gyárt

Zwickl kötőde,

Festő ucca 4.

Árusítás: Ifj. Schlésinger Mór Széchenyi tér, Szász Vilmos Kelemen ucca, hetipiackor Tisza Lajos körút. — Csak címkevel eredeti.

548

A Kass-kávéház terrasza megnyílt!

A Kőbányai Polgári világhírű Szent István Idénysöre állandóan frissen csapolva, poharankénti kimérésben.